

148398 - Havanın karlı ve yağmurlu olması, Cuma namazını terk etmeyi mübah kılar mı?

Soru

Bu siteyi bize bahsettiğinden dolayı Allah Teâlâ'ya hamd ederiz. Bu kıymetli dînî amelden dolayı Allah Teâlâ sizi en iyi şekilde mükafatlandırın.

Benim sorum: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kötü hava şartları sebebiyle Cuma namazını terk etmiş midir? Benim kasetmiş olduğum kötü hava şartlarında kar kalınlığı 20 cm'dir.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Sünnette, yağmur veya kar mazeretindendolayı Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Cuma namazını terk ettiğine dâir hiçbir şey gelmemiştir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, sadece yolculuk halinde Cuma namazını terk etmiştir.

İkincisi:

Sağanak yağmur yağması veya soğuk rüzgâr esmesi veyahut da insanlara eziyet veren ve Cuma namazına gitmeleri, kendilerine zor ve meşakkatli gelen karın yağması durumunda, Cuma ve cemaat namazını terk etmek câizdir.

Nitekim İbn-i Abbas'ın -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şu hadisi buna delildir:

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا لِمُؤَدِّهِ فِي يَوْمٍ مَطِيرٍ: إِذَا قُلْتَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَلَا تَقُلْ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قُلْ: صَلُّوا فِي بُيُوتِكُمْ، فَكَأَنَّ النَّاسَ اسْتَنْكَرُوا، قَالَ: فَعَلَهُ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي، إِنَّ الْجُمُعَةَ عَزْمَةٌ، وَإِنِّي كَرِهْتُ أَنْ أُحْرَجَكُمْ فَتَمَشُّونَ فِي الطِّينِ [وَالدَّحَضِ]. [رواه البخاري ومسلم]

"Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- yağmurlu bir günde müezzine şöyle dedi:

- (Ezân okurken) "Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah", dedikten sonra "Hayye ale's-salâh" deme. Namazlarınızı evlerinizde kılın, de.

İnsanlar bu davranışı (onun bu sözünü) yadırgar gibi oldular.

Bunun üzerine Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle dedi:

- Bunu benden daha hayırlı olan biri (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-) yaptı. Cuma namazı farz olduğundan dolayı size sıkıntı vermek istemedim. O zaman çamurlu ve kaygan zemin üzerinde yürüyecektiniz (Şayet müezzinin: "Hayye ale's-salâh" demesine engel olmasaydım, onu işiten herkes hemen namaza gelir ve bu da ona zorluk verirdi. Bunun için müezzine: "Namazlarınızı evlerinizde kılın" diyerek insanların, yağmurun, farzı, ruhsata (izine) çeviren bir özür (mazeret) olduğunu bilmelerini istedim)." (Buharî; hadis no: 901. Müslim; hadis no: 1128)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin-, Sahih-i Müslim'in Şerhi'nde şöyle demiştir:

"Bu hadis; yağmur ve benzeri bir özür (mazeret) sebebi ile Cuma namazının sâkit olduğuna bir delildir. Bu görüş; hem bizim, hem de başkalarının mezhebidir (görüşüdür). Mâlik'ten -Allah ona rahmet etsin- buna aykırı bir görüş rivâyet edilmiştir. Doğrusunu Allah Teâlâ daha iyi bilir."

Hanbelîler, Cuma ve cemaat namazını terk etmeyi mübah kılan özürlerden (mazeretlerden) birisinin de kar olduğunu söylemişlerdir.

"Keşşâfu'l-Kinâ" (c:1, s: 495) kitabının yazarı el-Behûtî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Yağmur, çamur, balçık, kar, buz veya karanlık bir gecede soğuk rüzgârdan eziyet ve zarar gören kimse, Cuma ve cemaat namazını terk etme konusunda mazeretli sayılır.

Nitekim Abdullah b. Ömer -Allah ondan ve babasından râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُ مُؤَدِّنًا يُؤَدِّنُ ثُمَّ يَقُولُ عَلَى إِثْرِهِ: أَلَا صَلُّوا فِي الرَّحَالِ فِي اللَّيْلَةِ الْبَارِدَةِ أَوْ الْمَطِيرَةِ فِي [السَّفَرِ.] متفق عليه

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yolculuk sırasında soğuk veya yağmurlu bir gecede müezzine, ezânı bitirdikten sonra: Namazlarınızı ikâmet ettiğiniz yerlerde (evlerinizde) kılın! diye söylemesini emrederdi." (Buhârî ve Müslim)

İbn-i Mâce'nin sahih bir senedle rivâyet ettiği hadis ise şöyledir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُنَادِي مُنَادِيهِ فِي اللَّيْلَةِ الْمَطِيرَةِ أَوْ اللَّيْلَةِ الْبَارِدَةِ ذَاتِ الرِّيحِ صَلُّوا فِي رِحَالِكُمْ. [رواه ابن ماجه]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yağmurlu veya rüzgârlı soğuk bir gecede münâdisine (müezzine): (Ezan okurken; "Hayye ale's-salâh, Hayye ale'l-felâh" dedikten sonra): Namazlarınızı ikâmet ettiğiniz yerlerde (evlerinizde) kılın! diye seslenirdi." (İbn-i Mâce)

Buhârî ve Müslim'in sahihlerinde İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadis ise şöyledir:

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا لِمُؤَدِّنِهِ فِي يَوْمِ مَطِيرٍ: إِذَا قُلْتَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَلَا تَقُلْ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قُلْ: صَلُّوا فِي بُيُوتِكُمْ، فَكَأَنَّ النَّاسَ اسْتَنْكَرُوا، قَالَ: فَعَلَهُ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي، إِنَّ الْجُمُعَةَ عَزْمَةٌ، وَإِنِّي كَرِهْتُ أَنْ أُحْرِجَكُمْ فَتَمَشُّونَ فِي الطِّينِ [وَالِدَحَّصِ.] رواه البخاري ومسلم

"Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- yağmurlu bir günde müezzine şöyle dedi:

- (Ezân okurken) "Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah", dedikten sonra "Hayye ale's-salâh" deme. Namazlarınızı evlerinizde kılın, de.

İnsanlar bu davranışı (onun bu sözünü) yadırgar gibi oldular.

Bunun üzerine Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle dedi:

- Bunu benden daha hayırlı olan biri (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-) yaptı. Cuma namazı

farz olduğundan dolayı size sıkıntı vermek istemedim. O zaman çamurlu ve kaygan zemin üzerinde yürüyecektiniz (Şayet müezzinin: "Hayye ale's-salâh" demesine engel olmasaydım, onu işiten herkes hemen namaza gelir ve bu da ona zorluk verirdi. Bunun için müezzine: "Namazlarınızı evlerinizde kılın" diyerek insanların, yağmurun, farzı, ruhsata (izine) çeviren bir özür (mazeret) olduğunu bilmelerini istedim)." (Buharî; hadis no: 901. Müslim; hadis no: 1128)

Müslim'in rivâyetinde ise şu fazlalık vardır:

أَمَرَ ابْنُ عَبَّاسٍ مُؤَدِّنَهُ فِي يَوْمِ جُمُعَةٍ فِي يَوْمٍ مَطِيرٍ : إِذَا قُلْتَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَلَا تَقُلْ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قُلْ: صَلُّوا فِي بَيْوتِكُمْ، فَكَانَ النَّاسَ اسْتَنْكَرُوا، قَالَ: فَعَلَهُ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي، إِنَّ الْجُمُعَةَ عَزْمَةٌ، وَإِنِّي كَرِهْتُ أَنْ أُحْرَجَكُمْ فَنَمَشُونَ فِي الطِّينِ [وَالِدَّحَضِ.] رواه مسلم

"İbn-i Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- yağmurlu bir gün olan Cuma gününde müezzinine şöyle emretti:

- (Ezân okurken) "Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah", dedikten sonra "Hayye ale's-salâh" deme. Namazlarınızı evlerinizde kılın, de.

İnsanlar bu davranışı (onun bu sözünü) yadırgar gibi oldular.

Bunun üzerine Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle dedi:

- Bunu benden daha hayırlı olan biri (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-) yaptı. Cuma namazı farz olduğundan dolayı size sıkıntı vermek istemedim. O zaman çamurlu ve kaygan zemin üzerinde yürüyecektiniz."(Müslim)

Kar, buz ve soğuk hava da yağmur hükmündedir.

Eğer karanlık bir gecede soğuk rüzgâr olursa, bu bir özür (mazeret) sayılır. Çünkü bu, yağmurun beklendiği bir zamandır."

Karın, insanların pek çoğuna eziyet vermediği,onları işlerine gitmekten alıkoymadığı ve günlük ihtiyaçlarını gidermelerine engel olmadığı bilinen bir şeydir.Dolayısıyla kar, bu kimselerin Cuma namazını terk etmeleri için bir özür (mazeret) sayılmaz.Eğer kar onlara eziyet verir ve mescide

gitmek onlara zorluk verirse, bu takdirde bu durum onlar için bir özür (mazeret) sayılır.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.